

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 171/2016-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. marca 2016 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti SHELL Slovakia, s. r. o., Einsteinova 23, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou KRION Partners s. r. o., Palisády 50, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6 CoE 138/2014 z 30. apríla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti SHELL Slovakia, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. novembra 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti SHELL Slovakia, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 CoE 138/2014 z 30. apríla 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti aj jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa ako žalobkyňa domáhala voči žalovanému zaplatať neuhradených faktúr. Rozhodcovským rozsudkom bol žalovaný zaviazaný uhradiť sťažovateľke žalovanú sumu neuhradených faktúr s príslušenstvom, trovy konania pred rozhodcovským súdom a trovy právneho zastúpenia sťažovateľky.

Uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 Er 1025/2013 z 10. októbra 2013 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) bola žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na výkon exekúcie zamietnutá, *«a to z dôvodu, že podľa záveru Okresného súdu má zmluva o kartách Shell card zo dňa 08.01.2012 uzavretá medzi sťažovateľom a Dlžníkom (ďalej len „Zmluva o kartách Shell card“) povahu spotrebiteľskej zmluvy»*.

Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie. Krajský súd prvostupňové rozhodnutie napadnutým uznesením potvrdil.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„Podstatou tejto sťažnosti sú nasledovné kľúčové námietky:

- a. Nedostatočná odôvodnenosť Uznesenia Okresného súdu, ako aj Uznesenia Krajského súdu,*
- b. Odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke.“*

Okresný súd posúdil právny vzťah medzi sťažovateľkou a žalovaným ako vzťah spotrebiteľský. V nadväznosti na to skonštatoval, že zmluva o kartách Shell card obsahuje neprijateľnú podmienku – rozhodcovskú doložku.

Ďalej sťažovateľka uviedla:

„Na základe týchto úvah dospel Okresný súd Nitra k záveru, že žiadosť Súdneho exekútora o udelenie poverenia na výkon exekúcie je potrebné zamietnuť, nakoľko

dojednanie rozhodcovskej doložky bolo v rozpore s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ako aj v rozpore s ustanoveniami smernice Rady č. 93/13EHS (str. 4 Uznesenia Okresného súdu).“

Sťažovateľka namieta, že krajský súd pri odôvodnení napadnutého rozsudku „využil možnosť aplikácie ustanovenia § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (konceptia zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu), a to napriek tomu, že sťažovateľ v podanom odvolaní proti Uzneseniu Okresného súdu uviedol aj iné/nové argumenty na podporu svojich tvrdení a záverov, t. j. argumenty, s ktorými sa Okresný súd v Uznesení Okresného súdu logicky vysporiadať nemohol“.

Sťažovateľka uviedla:

„Vzhľadom na vyššie uvedený záver Krajského súdu, ktorý ďalej v odôvodnení Uznesenia Krajského súdu už neuviedol konkrétne argumenty a dôvody, ktoré sú podkladom jeho rozhodnutia s tým, že sa odvolal na odôvodnenie Uznesenia Okresného súdu, sťažovateľ v ďalšom texte svojej sťažnosti poukazuje resp. namieta tvrdenia, ktoré sú obsahom uznesenia Okresného súdu.“

Podľa názoru sťažovateľky „iba samotné konštatovanie, že vzťah medzi sťažovateľom a dlžníkom je vzťahom spotrebiteľským, bez ďalšieho vysvetlenia a uvedenia konkrétnych dôvodov na základe ktorých Krajský súd dospel k tomuto záveru nestačí, pretože tu absentuje náležité zdôvodnenie takéhoto postupu“.

Sťažovateľka v ďalšom poukazuje na odlišnú rozhodovaciu činnosť jednotlivých (odlišných) senátov krajského súdu o tej istej právnej otázke, pri ktorej krajský súd dospel v obdobnej veci (tiež šlo o vec sťažovateľky) k opačnému záveru a záväzkový vzťah účastníkov konania (založený zmluvou o kartách Shell card) považoval za spotrebiteľský (uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 CoE 190/2013 z 30. decembra 2013).

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Sťažnosti sa vyhovuje.“

2. *Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 30.04.2015, spis. zn. 6CoE/138/2014 porušené bolo.*

3. *Uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 30.04.2015, spis. zn. 6CoE/138/2014 sa zrušuje a vec sa Krajskému súdu v Nitre vracia na ďalšie konanie.*

4. *Krajský súd v Nitre je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 355,72 EUR, ktoré je Krajský súd v Nitre povinný vyplatiť na účet spoločnosti KRION Partners s.r.o., a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek obvinenia proti nemu.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Predmetom podanej sťažnosti je (i) námietka arbitrárnosti napadnutého uznesenia krajského súdu v súvislosti s využitím zákonnej možnosti vypracovať tzv. skrátené odôvodnenie rozsudku a odkázať v ňom na dôvody rozhodnutia obsiahnuté v rozhodnutí prvostupňového súdu, (ii) námietka, že v obdobnej veci iný senát krajského súdu dospel k opačným záverom, keď posúdil právny vzťah založený zmluvou o kartách Shell card ako vzťah spotrebiteľský.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom

ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

K námietke sťažovateľky týkajúcej sa arbitrárnosti napadnutého uznesenia z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia a k sťažovateľkou uvedenému tvrdeniu, že krajský súd len jednoducho konštatoval správnosť dôvodov uznesenia okresného súdu bez toho, aby sa akýmkoľvek spôsobom zaoberal predstretými dôvodmi odvolania, ústavný súd konštatuje, že s poukázaním na § 219 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov bol postup krajského súdu v súlade s uvedeným ustanovením umožňujúcim mu vypracovať tzv. skrátené odôvodnenie rozhodnutia a odkázať v ňom na dôvody rozhodnutia obsiahnuté v uznesení okresného súdu, pretože sa krajský súd s odôvodnením uznesenia okresného súdu plne stotožnil.

Pozornosti ústavného súdu nemohla uniknúť ani skutočnosť, že krajský súd nielenže vyhodnotil argumentáciu súdu prvého stupňa za vecne správnu a v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ale takisto v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že argumenty uvádzané sťažovateľkou v odvolaní už boli predmetom posúdenia v prvostupňovom konaní. Okrem iného na zdôraznenie správnosti prvostupňového rozhodnutia dodal, že nespotrebitel'ský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne, spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti, pričom dôkazné bremeno je na dodávateľovi.

Zmluvný vzťah založený zmluvou o kartách Shell card v konečnom dôsledku posúdil ako spotrebiteľský. Ústavný súd hodnotí pozitívne aj to, že krajský súd upriamil svoju pozornosť na skutočnosť, že dôvodom na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na výkon exekúcie bola samotná rozhodcovská doložka, na základe ktorej bolo vedené rozhodcovské konanie a ktorú vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Skutočnosť, že sa sťažovateľka nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu, v ktorom sa plne priklonil k odôvodneniu okresného súdu, a postupom, ktorým využil možnosť danú mu zákonom k vypracovaniu tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti toho názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným.

Právo na spravodlivé súdne konanie nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B).

V zmysle uvedeného ústavný súd nemôže vyhodnotiť situáciu, pri ktorej krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia neodpovedal na argumenty sťažovateľky podľa jej predstáv, ako zásah do práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože v tomto prípade bol postup pri vybavení odvolania (t. j. že argumentáciu sťažovateľky vyhodnotil v odvolaní za natoľko závažnú, že sa k nej bolo treba v odôvodnení napadnutého rozsudku bližšie vyjadriť) na zvážení krajského súdu. Navyše, ako už bolo uvedené, okrem zohľadnenia argumentácie sťažovateľky v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu krajský súd v napadnutom uznesení doplnil na zdôraznenie správnosti prvostupňového rozhodnutia tiež ďalšie dôvody.

Nad rámec veci ústavný súd uvádza, že ani v odôvodnení rozsudku okresného súdu nie je možné badať nedostatky zakladajúce arbitrárnosť či neodôvodnenosť tohto rozsudku.

V tomto prípade argumentáciou opierajúcou sa o „*arbitrárne*“ vyhotovenie tzv. skráteného odôvodnenia rozsudku krajského súdu za situácie, že je také odôvodnenie rozsudku ústavne konformné, nepovažuje ústavný súd za vhodné prenášať nesúhlas sťažovateľky s právnym názorom všeobecných súdov do roviny ústavnosti.

K námietke rozkolu v judikatúre senátov krajského súdu ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 224/2015). Takúto situáciu však ústavný súd vo veci sťažovateľky nezistil.

Na tomto mieste je vhodné zopakovať ustálený právny názor ústavného súdu, podľa ktorého mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05). Práve plénum a kolégiá najvyššieho súdu sú oprávnené odstraňovať nejednotnosť výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov tak, aby sa chránili okrem iného aj legitímne očakávania účastníkov súdnych konaní. Ústavný súd však vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody. Keďže ale ústavný súd v prípade napadnutého uznesenia prejav svojvôle, resp. zjavnej neodôvodnenosti nezistil, nepovažoval

v danom prípade argumentáciu sťažovateľky za spôsobilú na to, aby len na jej základe bolo možné napadnuté uznesenie hodnotiť ako ústavne neakceptovateľné a neudržateľné (II. ÚS 70/2014).

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2016